

FUNKCIJE NADZOROVANJA PREK MEDIJEV

- **OPOZARJANJE** za naravne nesreče, napade, vojne, finančne krize, nemire. Prebivalstvo se lahko zaščiti, ker so informacije splošno dostopne, se krepi občutek egalizarizma. Za posameznike je opozarjanje funkcionalno orientacijo in za osebno varnost.

- **INSTRUMENTALNA FUNKCIJA NOVIC**: prispeva k institucionaliziranemu delovanju družbe; uporabnost novic za gospodarstvo in druge institucionalne podsisteme. Instrumentalna funkcija je pomembna tudi za posameznike – nastopa kot večnamensko orodje za vsakdanje življenje – od vremena do kino sporeda.

- **UVAJANJE MORALNIH VREDNOT/NORM (moraliziranje)**
Novinarsko poročanje ojača družbeno kontrolo z javnim razkrivanjem deviantnega vedenja in s tem sproži cenzuro. Če se prebijejo informacije o korupciji iz zasebne sfere v javnost, potem so ljudje prisiljeni, da to korupcijo obsodijo in podpirajo javne standarde morale. Gre za detekcijo in kontrolo deviantnega vedenja in za krepitev javne morale.

- **DISFUNKCIJE**
Ogrožanje stabilnosti z novicami, ki stabilizirajo družbo (v islamskih deželah npr. novice o islamskem terorizmu napeljujejo k pridružitvi). (Negativne novice!)

Model iz knjige! (delni spisec funkcij množičnega sporočanja glede na sistem)

- **PODELJEVANJE STATUSA POSAMEZNIKOM IN SKUPINAM**
Informiranje o osebah, skupinah ali družbenih vprašanjih zviša njihov prestiž in status v očeh javnosti z enim samim dejstvom, da jim je posvečena medijska pozornost. Medijsko podeljevanje statusa posameznikom in skupinam potrjuje njihov pomen in daje legitimnost njihovem delovanju, status medijskih zvezd, voditeljev ali javnih zastopnikov določenih skupin ali problemov.

DISFUNKCIJE NADZOROVANJA PREK MEDIJEV

▣ DISFUNKCIJE NA RAVNI DRUŽBE

Tok svetovnih informacij lahko ogrozi posamezno državo, saj lahko informacije o boljših življenjskih pogojih drugje sprožijo valove migracij, informacije o drugačnih ideologijah lahko vodijo k pritiskom za socialne spremembe (nemiri, revolucije). Informacije o grozeči nevarnosti brez mediacije lahko sproži množično paniko (Orson Wells – naredil radijsko igro na osnovi nekega romana, kot da je poročanje s terena - Invazija z Marsa; ljudi je množično zajela panika, ker so mislili, da marsovci res osvajajo Zemljo).

▣ DISFUNKCIJE NA RAVNI POSAMEZNIKA

Negativne informacije večajo strah in tesnobo, napeljujejo na umik v zasebnost, sprožajo apatijo in narkotično disfunkcijo medijev (eskapizem v patološki zasvojenosti s televizijo, pornografijo ali računalniškimi igrkami ... - narkotična disfunkcija!- mediji te narkotizirajo)

DOLOČENE PODSKUPNE (npr. politična elita)

▣ FUNKCIJE ZA ELITO

Uporabnost: za oblast koristne informacije

Odkrivanje: znanje o razdiralnem in deviantnem vedenju

Upravljanje z javnim mnenjem, nadzorovanje, svarila

Legitimiranje moči, podeljevanje statusa institucijam in skupinam

▣ DISFUNKCIJE ZA ELITO

Sovražna propaganda, razkrivanje škandalov: če necenzurirano informacijo ogrozi oblast politične elite s tem, da posreduje informacije, ki nasprotujejo javnim izjavam politikov, mediji informirajo tudi o pogledih političnih nasprotnikov, razkrivajo korupcijo elite, vršijo vlogo psa čuvaja (javnost) itd. - Mediji spremljajo kaj se dogaja in komentirajo – za elito je to disfunkcionalno.

▣ KULTURA

Pomoč pri kulturnih stikih, rasti, dopustitev kulturne invazije v pozitivnem in negativnem smislu.

Poročanje kvalitetnih množičnih medijev lahko dvignejo nivo kulture.

Negativni vidik na ravni kulture je kulturni imperializem – npr. da ljudje mislijo, da so dobri filmi samo hollywoodski ...

FUNKCIJE KORELACIJE – SOODNOSNOSTI

KORELACIJA – SOODNOSTNOST – vključuje selekcijo, evaluacijo in interpretacijo dogodkov

S selekcijo zmanjša količino medijskih informacij in s tem preprečuje zasičenje z informacijami. Hkrati pa ta selekcija »filtrira« kaj je pomembno in kaj ni.

Z interpretacijo (komentarji) omili negativne posledice informiranja (npr. prepreči paniko) in dogodke ovrednoti v skladu z vrednostnim sistemom družbe.

Uredniška dejavnost uokviri informacije v kategorije oz. žanre (politične, poslovne, mednarodne, športne itd. informacije) in označi njihovo pomembnost s konvencijami kot so večji ali manjši naslov, postavitve v bolj ali manj pomemben del časopisa itd.

Uredniška dejavnost vnese urejeno žanrsko strukturo informacij znotraj svojega medija in s selekcijo vpelje hierarhijo relativne pomembnosti.

Korelacija torej vzpostavi red v nadzorovanju - s tem da opredeli relativno pomembnost informacij.

□ DISFUNKCIJE KORELIRANJA

Disfunkcija uredniško-komentatorskih aktivnosti:

Ali komentarji zavirajo družbene spremembe in podpirajo konformizem ali obratno?

Komunikatorji, ki izražajo družbeno kritična ali nepopularna stališča, se izpostavljajo sankcijam (političnim, ekonomskim) ali potrošniškemu bojkotu.

Zato se lahko nekateri časopisi ali novinarji izogibajo kontroverznih tem, oz. se nagibajo k konzervativnim stališčem do tiste mere, kolikor so ta stališča globoko zakoreninjena v mentalni strukturi občinstva.

Če se komentarji preveč nagibajo k prevzemanju in posnemanju interpretacij dogodkov s strani vlade, poslovnežev itd., lahko to tudi zavira družbene spremembe.

▯ DISFUNKCIJA KORELIRANJA NA RAVNI POSAMEZNIKOV

Izguba sposobnosti za samostojno kritično mišljenje delov občinstva.

▯ FUNKCIJE POSREDOVANJA KULTURE

Prenos kulture socializira posameznika in skupine v kulturo tradicijo družbene skupnosti.

Socializacijske aktivnosti prek medijev lahko povečajo družbeno kohezijo tako, da ustvarijo širok temelj skupnih vrednot, norm in kolektivnih izkustev.

Pomaga individuumom, da se lažje integrirajo v družbo, je posebno funkcionalno za emigrante in družbeno mobilne osebe. Mediji pomagajo odraslim, da se socializirajo v nov vrednostni sistem ali nove družbene norme.

▯ DISFUNKCIJE MEDIJSKEGA POSREDOVANJA KULTURE

Medijska kulturna produkcija poenoti, standardizira in pogled na kulturo, kar pomeni, da izbriše avtorske, regionalne, etnične in subkulturne razlike.

Kulturna industrija (npr. v primerjavi z epi in pravljicami) razčloveči posredovanje kulturne tradicije.